

Wledoksi Tampereen vesipiirin
vesitoimistolle

Helsingissä, Lansi-Suomen vesioikeuden
kansliassa, helmikuun 1 päivänä 1979

N:o S-21/603 A

Pälkäneen kunnan hakemukseen luvan saamiseksi Kinnalan pohjaveden ottamon rakentamiseen ja veden ottamiseen tuosta ottamosta Pälkäneen kunnassa. Annettu Helsingissä helmikuun 1 päivänä 1979.

Asiakirjoista saadaan tietää seuraavaa:

MT Pälkäneen kunnanhallitus on 3.8.1978 päivätyllä vesioikeudelle osoitetulla hakemuksella, johon liittyy yrityksen
S.J. suunnitelma, anonut lupaa pohjaveden ottamon rakentamiseen
P.J. kunnan omistamalle tilalle Kinnala RN:o 1:30 Pälkäneen kunnan Kinnalan kylässä sekä pohjaveden ottamiseen sanotusta
H-y ottamosta. Pohjavettä on tarkoitus ottaa keskimäärin n.1000 m³/d
P.K. Pälkäneen kunnan keskustan ja sen lähialueiden vedenhankintaa käytettäväksi pääasiallisesti juoma- ja talousvetenä.

Pälkäneen kirkonseudun vesilaitosjärjestelmän kehittämistä koskevien suunnitelmien mukaan kirkonseudun vedenkulutuksen on arvioitu vuoteen 2000 mennessä kehittyvän seuraavasti:

		1975	1985	2000
asukasluku		1700	2400	3500
liittymisprosentti		85	90	100
ominaiskulutus	l/as.d	270	350	400
keskikulutus	m ³ /d	390	750	1400
suurin kulutus	m ³ /d	920	1500	2200
suurin kulutus	m ³ /h	75	120	160

Nykyisin käyttövesi saadaan Keiniänlähteen pohjaveden ottamosta, joka sijaitsee saastumiselle alttiilla paikalla kirkonkylässä. Saatujen tietojen mukaan jo vuosina 1975 - 1976 vesi on ajoittain käynyt ottamalla riittämättömäksi ja sen

Maksuitta

laatu on rautapitoisuudellaan aiheuttanut haittaa. Suunnittelukeskus Oy:n Tampereen aluetoimisto teki vuonna 1977 pohjavesitutkimuksen Pälkäneen kirkonkylän ja sen lähiympäristön vedenhankintaa varten. Tutkimukset suoritettiin kirkonkylältä pohjoiseen olevalla kirkonkylän kautta Kangasalan suuntaan kulkevalla harjujaksolla ja sen ympäristössä. Tutkimusten mukaan pohjavesi virtaa pumppauspaikalle harjun suuntaisesti pohjoisesta ja etelästä. Koepumppaus suoritettiin aikana 16.5. - 16.6.1977. Pohjaveden pinnan korkeutta tarkkailtiin viidessä maaperään juntatussa havaintoputkessa ja viidessätoista pumppauspaikan ympäristössä olevassa yksityistalouden kaivossa. Pumppaus aloitettiin 16.5. tuotolla 1150 l/min (noin 1650 m³/d), josta se imusyvyyden kasvaessa pieneni, vaihdellen 1000 - 1100 l/min. Tuottoa alennettiin 10.6. niin, että se oli 720 l/min. Pumppauksen lopussa tuotto oli 750 l/min. Pumppauksen alkaessa tuotolla 1150 l/min vedenpinta oli laskenut nopeasti noin 70 cm, mutta tämän jälkeen oli vedenpinnan alenema nopeasti hidastunut. Tuotolla 1040 l/min vedenpinta oli alentunut noin 2 cm vuorokaudessa. Pumpattaessa 720 l/min vedenpinta oli noussut nopeasti noin 15 - 20 cm, mutta asettunut sen jälkeen lähes tasapainotilaan. Koko pumppauksen aikana pohjavedenpinta aleni pumppauspaikalla yhteensä 1,98 m (tasolta +101,78 m tasolle +99,80 m). Havaintoputkissa 3 ja 4, jotka olivat noin 20 ja 250 metrin etäisyydellä koepumppauspaikasta, vedenpinta noudatti pumppauspaikan vedenpinnan vaihtelua. Havaintoputkessa 5, joka oli noin 1,9 km:n päässä pumppauspaikasta, ei havaittu pumppauksen vaikutusta. Pumppausalueen ympäristössä tarkkailtujen yksityistalouksien numeroilla 1 - 4 osoitetuissa kaivoissa pumppauksen vaikutus näkyi selvästi. Kaivoista 1,

2 ja 3 vesi loppui pumppauksen aikana. Kaivossa 4 vedenpinta aleni noin 55 cm. Kaivot 1 - 3 ovat 80 - 150 metrin etäisyydellä ja kaivo 4 noin 250 metrin etäisyydellä pumppauspaikasta. Suunnitelmassa mainitaan, että muissa tarkkailuissa kaivoissa tapahtunut vedenpinnan lasku johtuu todennäköisesti muista kuin koepumppauksesta aiheutuneista tekijöistä ja että kaivojen 2 ja 3 pohjaa on koepumppauksen jälkeen syksyllä 1977 syvennetty. Tutkitulta koepumppauspaikalta on arvioitu saatavan hyvälaatuista pohjavettä keskimäärin noin 800 - 1000 m³/d. Tutkimuksen perusteella on ehdotettu rakennettavaksi koepumppauspaikalle pohjaveden ottamo, jota kunnan lupahakemus koskee. Rakennettavaksi on suunniteltu 2 kpl siiviläputkikaivoja, joissa siivilän pituus on 6 m ja Ø 400 mm. Kaivoista vesi pumpataan uppopumpuilla vedenottamorakennuksen alle rakennettavaan alasäiliöön. Siitä vesi pumpataan kulutukseen ja rakennettavaan ylävesisäiliöön. Ottamalla käyttöön suunniteltu pohjaveden ottamo voidaan Pälkäneen kirkonseudun vedentarve tyydyttää lähelle vuosituhanen vaihdetta. Ottamon paikka on Pälkäneen kirkonkylän keskustasta 4,4 km luoteeseen Kangasalle menevän vanhan tien koillispuolella Pälkäneen kunnan omistamalla Kinnala-nimisellä tilalla RN:o 1:30 Pälkäneen kunnan Kinnalan kylässä.

Kuulutuksella, joka on pantu yleisesti nähtäväksi vesioikeuden ilmoitustaululle 17.8.1978 ja saatettu tiedoksi Kangasalan ja Pälkäneen kunnissa 18.8.1978 lähtien ja josta erikseen on annettu tieto vesihallitukselle, Kangasalan kunnan kunnanhallitukselle ja vesilautakunnalle, Pälkäneen kunnan vesilautakunnalle, Paula Hastille, Vihtori Laitilalle, Viljo Herrainsillalle, Esko Sipilälle, Esko Hemilälle, Toivo Sipilälle, Elias Laakoselle, Veikko Kariselle, Valter Ruu-

suselle, Arvo Ainilalle, Ilmari Laaksolle, Pentti Kouhialle, Toivo Inkilälle, Erkki Raholalle, Väinö Kankaanpäälle ja hakijalle Pälkäneen kunnanhallitukselle, vesioikeus on kehottanut kaikkia niitä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, tekemään muistutuksensa ja vaatimuksensa kirjallisesti vesioikeudelle puhevaltansa menettämisen uhalla viimeistään 15.9.1978.

Pälkäneen kunnasta olevat Elias Laaksonen, Veikko Karinen ja Arvo Ainiala, yhteisesti, sekä Timo Saarinen, erikseen, ilmoittavat muistutuskirjelmissään, että he hyväksyvät kunnan suunnitelman vedenottamon rakentamisesta sillä ehdolla, että kunta takaa heille jatkuvan käyttöveden tarpeen.

Pälkäneen kunnasta olevat Toivo Sipilä, Esko Hemilä, Paula ja Hemmo Hast, Viljo Herrainsillan perikunta, Emma Herrainsilta, Jorma Herrainsilta, Vihtori Laitila, Pentti Kouhia, Erkki Rohola, Esko Sipilä, Ilmari Laakso, Maija-Liisa Ahonen, Markku Inkilä, Hilja Ainialan perikunta, Päivi Laine, Valtteri Ruusunen ja Kauko Rissa, yhteisesti, vastustavat muistutuskirjelmässään hakemusta sekä vaativat, että hakijan tulee jo vedenottamon rakentamisen yhteydessä vetää johdot niihin talouksiin, joissa vedenottamon rakentaminen tulee todennäköisesti aiheuttamaan kaivojen kuivumista tai veden vähyyttä, ja että hakijan tulee kustannuksellaan pitää kyseiset johdot ja laitteet kunnossa. Edelleen vesioikeuden tulee määrätä vedenottamosta mahdollisesti vedettävien johtojen paikat siten, että toimenpiteestä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa maanomistajille, sekä samalla määrätä hakija korvaamaan vahinko ja haitta. Vedenottamon johdosta veden vähyydestä tai puutteesta kärsiville

talouksille tulee vedenottamosta saada vettä vesilain 11 luvun 12 §:n 2 momentin säätämällä tavalla. Vedenottamolle mahdollisesti tuleva suoja-alue on määrättävä mahdollisimman pieneksi ja esimerkiksi siten, että se käsittää hakijan omistaman kiinteistön, tai mikäli suoja-aluetta laajennetaan, olisi hakija velvoitettava esittämään tilusvaihtoa suoja-alueesta mahdollisesti kärsimään joutuville. Mikäli lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä rajoitetaan, tulee hakijan korvata maanviljelyksestä ja puutarhanviljelyksestä luopumisesta aiheutuva vahinko. Mikäli suoja-alueelle tulee jäämään rakennusmaata tai jo olemassa olevia rakennuksia, on hakijan korvattava maan arvon aleneminen. Edelleen vaaditaan hakijaa korvaamaan elinkeinon menetyksestä mahdollisesti aiheutuva vahinko sekä samoin maan arvon alenemisestä ja rakennusten käyttömahdollisuuksien heikkenemisestä johtuva vahinko, ja hakija on velvoitettava tarvittaessa huolehtimaan viemäröinnin järjestämisestä kustannuksellaan. Vaikka hakija velvoitetaan huolehtimaan niiden talouksien vedensaannista, joiden kaivot kuivuvat, niin lisäksi hakijan tulee korvata tarpeettomiksi käyneisiin laitteisiin suoritettut investoinnit. Vedenottamon laitteet tulee suunnitella siten, että niistä ei aiheudu meluhaittoja läheisyydessä asuville. Hakijan tulee lisäksi osallistua suunnitteilla olevalle vedenottamolle johtavan yksityistien kunnossapitokustannuksiin käytön edellyttämässä laajuudessa. Hakemukset suoja-alueen määrittämisestä ja pohjaveden ottamisesta tulisi käsitellä samanaikaisesti. Muistuttajat varaavat vielä oikeuden täydentää asiakirjojaan ja tarvittaessa esittää edellisestä poikkeavia lisävaatimuksia.

Edellä mainitut muistuttajat ovat 20.9.1978 vesioi-

keudelle saapuneella kirjeellään lähettäneet muistutuksensa liitteeksi kasvinviljelyagronomi Jouko Konsalan ja kirjanpito-konsulentti Eero Jokisen antaman 14.9.1978 päivätyn lausunnon

Tampereen vesipiirin vesitoimisto katsoo vesihallituksen kehotuksesta antamassaan lausunnossa, että vesilain 9 luvun 8 §:n mukaiset edellytykset pohjaveden ottamon rakentamiseen ja pohjaveden ottamiseen ovat olemassa ja että Pälkäneen kunnanhallitukselle voidaan myöntää lupa tämän ottamon rakentamiseen ja pohjaveden ottamiseen enintään 1000 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna lausunnosta lähemmin ilmenevillä ehdoilla.

Pälkäneen kunta on antanut selityksen muistutuskirjelmien ja lausunnon johdosta. Suunnittelukeskus Oy:n laatimassa, 10.10.1978 päivätyssä selityskirjelmässä esitetään Elias Laaksosen ynnä muiden ja Timo Saarisen muistutuskirjelmien johdosta muun muassa: Mikäli tarkkailun perusteella ilmenee, että veden saanti estyy tai muuten huomattavasti vaikeutuu joidenkin talouksien kaivoissa Pälkäneen kunnan ottamolta tapahtuvan vedenoton vaikutuksesta, kunta ryhtyy toimenpiteisiin asianomaisen talouden nykyistä vedentarvetta vastaavan vedensaannin ja muiden oikeuksien turvaamiseksi niin kuin vesilaissa on säädetty. Toivo Sipilän ym:den muistutuskirjelmän osalta Pälkäneen kunnanhallitus viittaa Elias Laaksosen ym:den sekä Timo Saarisen muistutuskirjelmien johdosta antamaansa selitykseen Kunnanhallitus toteaa, että vedenottamon valmistuttua ja sen käytön alkuvaiheessa vettä tullaan ottamaan vain noin 1/4 koepumppauksessa keskimäärin otetusta vesimäärästä ja että näin ollen vedenottamisesta sen alkuvaiheessa ei todennäköisesti aiheudu pohjavesisuh-teissa sellaisia muutoksia, joiden vuoksi talousveden saanti

ympäristössä olevista yksityistalouksien kaivoista olennaisesti vaikeutuisi. Lisäksi kunnanhallitus esittää muun muassa seuraavaa: Pälkäneen keskustaajaman vedentarve on toistaiseksi tyydytetty Keiniän lähteellä olevalla pohjaveden ottamolla. Tämä vedenottamo sijaitsee keskustaajaman alueella erittäin saastumisalttiilla paikalla. Esiintymän antoisuudeksi on arvioitu noin $500 \text{ m}^3/\text{d}$, mutta ajoittain vedenottamolla on ilmennyt veden puutetta, vaikka kulutus on ollut keskimäärin vain $200 - 250 \text{ m}^3/\text{d}$. Haittana on myös ollut käyttöön saatavan veden suurehko rautapitoisuus. Pälkäneen kunta on ryhtynyt toteuttamaan vesilaitoksen kehittämisohjelmaa, jonka tarkoituksena on turvata moitteettoman juoma- ja talousveden saanti keskustaajaman ja sen ympäristöalueiden asutukselle, yleisille laitoksille sekä yritystoiminnalle. Pälkäneen kunnanhallitus ei ole hakemuksessaan pyytänyt vesioikeutta määräämään, miten vedenottamolta rakennettavat vesijohdot on tehtävä. Johdot on suunniteltu niin, että niistä syntyy maanomistajille mahdollisimman vähän vahinkoa ja haittaa. Pälkäneen kunta pyrkii sopimaan asianomaisten maanomistajien kanssa johtojen rakentamisesta sekä niiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta, joita vesijohdot ja niiden rakentaminen aiheuttavat. Kunnanhallituksen hakemus ei koske suoja-alueeksi määräämistä. Kunnanhallitus toteaa suoja-alueen suunnitelman olevan valmisteilla. Niin kuin asiassa on esitetty, suunnitellun vedenottamon paikalla ja sen ympäristössä on olemassa luonnolliset edellytykset pohjaveden puhtaana säilymiselle. Tästä syystä kunnanhallitus ei pidä suoja-alueen määräämistä tässä vaiheessa tärkeänä. Kunnan toimesta tullaan pohjaveden ottamolla ja sen ympäristössä muiden tarkkailutoimenpiteiden

yhteydessä tarkkailemaan myös pohjaveden puhtautta ja siihen vaikuttavia toimia. Muistutuksen tehneiden vesihuoltolaitteiden korvaamisesta kunta tulee sopimaan asianomaisten kanssa.

Vesioikeus on käsitellyt tämän asian sekä jättää hakemukseen kuulumattomat suoja-alueita, vesijohtojen sijaintia ja vedenottamolle johtavaa tietä koskevat vaatimukset tässä yhteydessä tehtyinä tutkimatta. Tutkiessaan muutoin asian vesioikeus hylkää luvan epäämistä tarkoittavat vaatimukset sekä vaatimuksen, että tämä asia pitäisi käsitellä suoja-alueasian kanssa samanaikaisesti, samoin kuin muutkin sellaiset vaatimukset, joita ei ole otettu huomioon jäljempänä tässä päätöksessä, perusteettomina. Siihen nähden, että vesilain 9 luvun 8 §:ssä säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten, koska yleinen tarve vaatii yritykseen ryhtymistä, on katsottava olevan olemassa, vesioikeus, nojautuen vesilain 9 luvun 6, 7, 11 ja 15 §:n, 11 luvun 12 §:n sekä 16 luvun 30 §:n säännöksiin, harkitsee oikeaksi myöntää Pälkäneen kunnalle luvan Kinnalan pohjaveden ottamon rakentamiseen kunnan omistamalle Pälkäneen kunnan Kinnalan kylässä olevalle Kinnalan tilalle RN:o 1:30 suunnitelmassa tarkoitettulle paikalle sekä pohjaveden ottamiseen tuosta ottamosta kunnan keskustan ja sen lähialueitten vedensaannin turvaamiseksi, kuitenkin enintään 1000 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Tällöin on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupaehtoja:

1) Pohjaveden ottamoa on käytettävä niin, ettei yrityksestä aiheudu tarpeetonta vahinkoa eikä haittaa ja että veden tuhlausta vältetään.

2) Luvan saajan on varustettava ottamo luotettavalla vesimäärän mittauslaitteella ja tarkkailtava pohjaveden pinnan korkeutta ottamossa ja sen vaikutusalueella Tampereen vesipi-

rin vesitoimiston hyväksymällä tavalla. Jos tarkkailusta syntyy erimielisyyttä, voidaan asia tältä osin saattaa hakemuksella vesioikeuden ratkaistavaksi.

Havainnoista ja vuorokausittain otetuista vesimääristä on pidettävä kirjaa. Pyydettyessä tiedot on ilmoitettava vesitoimistolle.

3) Luvan saaja on vastuussa yrityksestä aiheutuvasta vahingosta, haitasta ja muusta edunmenetyksestä.

Työn suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva vahinko ja haitta on tarpeettomitta viivytyksittä korvattava asianomaiselle oikeudenomistajalle, ellei toisin sovita.

Mikäli pohjaveden ottamon rakentamisesta tai käyttämisestä on seurauksena, että veden saanti joltakin alueelta estyy tai huomattavasti vaikeutuu, luvan saaja voidaan, jos asianomainen sitä vaatii, velvoittaa rahalla korvaamisen sijasta ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin kuin vedenottamon omistajan velvollisuudesta alueen omistajan tai vettä muun erityisen oikeuden nojalla ottavan oikeuden turvaamiseksi on vesilaissa säädetty. Luvan saaja on vastuussa asianomaisten entisen veroisesta vedensaannista myös ennen edellä tarkoitettun toimenpiteen suorittamista.

4) Luvan saajan on noudatettava tekemiään tätä asiaa koskevia sopimuksia ja antamiaan sitoumuksia.

5) Lupa on rauennut, ellei rakennustyötä ole olennaisilta osilta suoritettu viiden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on saanut lainvoiman.

6) Kun työ on saatu valmiiksi, siitä on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti vesioikeudelle ja vesipiirin vesitoimistolle. Ottamon käyttöön otosta on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava kirjallisesti vesitoimistolle.

Tämä päätös ei anna Pälkäneen kunnalle alueisiin parempaa oikeutta kuin kunnalla on muuten.

(Seuraa valitusosoitus)

Muutosta tähän päätökseen saa hakea Korkeimmassa hallinto-oikeudessa kirjallisella valituksella, joka joko valittajan itsensä allekirjoittamana tai varustettuna kirjoittajan nimellä sekä ilmoituksella hänen ammatistaan ja kotipaikastaan, on tämän päätöksen kera, viimeksi mainittu joko alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettun jäljennöksenä, kaksin kappalein kuudenkymmenen (60) päivän kuluessa tästä päivästä, tätä päivää kuitenkin lukuun ottamatta, eli viimeistään huhti kuun 2 päivänä 1979 ennen virka-ajan päättymistä toimitettava Länsi-Suomen vesioikeuden kansliaan. Valittajan on, jollei vapautusta leimaveron suorittamisvelvollisuudesta ole myönnetty, varustettava valituskirja, valtakirja ja jokainen liite, valituksenalaista päätöstä lukuun ottamatta, kaikki erikseen leimamerkeillä 6 markan määrään, minkä lisäksi valittajan on aikanaan lunastettava Korkeimman hallinto-oikeuden päätös ja leimaverolain mukaan siitä suoritettava leimaveroa päätöskappaleen labeuden mukaan leimana 18 markkaa kultakin arkin sivulta sekä sen lisäksi lisäleimana 150 markkaa.

Paikka ja aika edellä kirjoitetut.

Länsi-Suomen vesioikeuden puolesta:

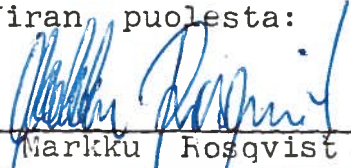
Aatos Lahtinen
Aatos Lahtinen

./.
Markku Rosqvist
Markku Rosqvist

Päätös N:o 17 /1979 A

Jäljennöksen oikeaksi todistaa: Helsingissä, Länsi-Suomen vesioikeuden kansliassa, helmi kuun 1 päivänä 1979.

Viran puolesta:

Markku Rosqvist